

Egnsteatret Undergrunden

Midtvejs-evaluering – 01.02.2019

- **Repertoiremæssig udvikling**

Egenproduktioner:

Teatrets flagskib, de store forestillinger hvert år i september blev i både 2017 og i 2018 modtaget med begejstring hos publikum. Mozarts 'Bortførelsen fra Seraillet' i 2017 – iscenesat af Anders Ahnfelt-Rønne blev opført i en nutidig dramatisering, som henlagde rammen til Sjælsmark Udrejsecenter – solisterne og hele den galgenhumoristiske stemning bar forestillingen igennem, og Mozarts skønne musik spillede af et orkesterensemble under ledelse af Ulrich Stærk. Opførelserne beviste at klassisk opera slet ikke behøver at være støvet og 'fiseformet' – anmelderne var begejstrede.

*Historien har Anders Ahnfelt-Rønne flyttet til Sjælsmark-lejren, hvor Osmin har fået tjans som opsynsmand og her vogter nødstedte af alle slags, endda en bådflygtning fra Oslo-båden ... Alt går op i en grinagtig helhed, og det hele har fået en hjerteskerende aktualitet. ******

I september 2018 opførtes Verdis opera 'Rigoletto', ligeledes iscenesat af Anders Ahnfelt-Rønne. Det blev efter alles mening en af Undergrundens mest gribende forestillinger i de senere år. Rikke Juellunds scenografi var stor, enkel, unik og fabulerende, og det lykkedes at gøre den berømte historie vedkommende. Salen i Galaksen egner sig godt til disse forestillinger (akustikken er også i topklasse) - og Undergrundens forestillinger produceres på tidspunkter, hvor Galaksens øvrige tiltag ligger stille (f.eks. i sommerferieperioden og i medarbejdernes jule- og vinterferier).

Om Rigoletto skrev pressen bl.a.: *Publikum suges ind på begivenhederne ... Johannes Mannov har stor klang og sammenbidt karaktertegn. Ømheden for datteren Gilda, et parti som årets Undergrunden-kunstner føler sig godt hjemme i, er troværdig og giver smukke samspilsscener. ... Det er sangernes forestilling. *****

Som bekendt skal et egnsteater producere mindst 2 egenproduktioner pr. år, men Undergrunden producerer altid mere end dét. I 2017 opførtes – foruden 'Bortførelsen' - tre nyskrevne énaktere af den unge komponist Petter Ekman fra Sverige, og de blev flettet sammen med en herlig koncertfortælling af Andy Pape, en parafrase over H.C. Andersens eventyr med titlen "Den æltede grimling".

Med de sidstnævnte tiltag ønsker Undergrunden at understrege, at nutidig og nyskreven musik også har en plads på repertoiret, selv om sådanne forestillinger retter sig til en betydeligt snævrere publikumskreds end det brede repertoire og derfor må tænkes ind efter disse rammer.

I november 2018 har Undergrunden haft premiere på en humoristisk og anderledes musikforestilling "AFSPORER" med duoen Ahnfelt-Rønne og Kim Sjøgren, der spiller to gamle musikere der har fået en koncert sammen på Tagensvej Skole - sidst i forestillingen tager begivenhederne dog uventet fart og koncerten må flyttes til Royal Arena. Premiereren fandt sted 20/11 2018 i Farum Kulturhus og gjorde stor lykke. Den er siden sendt på turné rundt om i Danmark både i 2018 og her i 2019. Den opføres i et samarbejde med Furesø Teater på Galaksen 13/1 2019.

Egenproduktionen "Broen over Drina" med fortællinger og sange fra Visegrad i Bosnien og det osmanniske rige (med bl.a. sangeren Charlotte Hjørringgaard Larsen) har ligeledes været på turné landet over – både i 2017 og 2018 - og den gør succes, hvor den end fremføres. Bl.a. gæstespillede Undergrunden på det nyopførte Vendsyssel Teater i Hjørring, Musikhuset i Vejle, Teater V. i København i forbindelse med Cph Stage, Egnsteatret OM i Ringkøbing, Helsingør Teater (Kulturværftet), Vestfyns Teater, Himmerlands Teater, i Vor Frue Kirke i Aalborg, og mange andre steder.

Pressen skrev om 'Broen over Drina' bl.a. *Vi er naglet til stolesæderne. Fortælleren forsøger aldrig at piske en stemning frem, men lader selve beretningens kraft erobre fantasien, og man får oplevelsen af, at her øses der fra et erfaringsmættet, uudtømmeligt væld. Tid og sted, stemning og begivenhed tager skikkelse i rummet, sanseligt og levende. Charlotte Hjørringgaard Larsens sopran hvælver en poetisk himmel. ... Kærlighed og død og selve livets uforgængelighed indfanges af de to kunstnere i de strømmende billeder fra floden Drina.*

Ved den succes som Undergrundens forestillinger gør ude i landet støttes Furesø Kommune (som Undergrundens hjemegnskommune) i sit brand uden for kommunens grænser. Forestillinger som 'Babettes gæstebud' og Patrick Süskinds 'Kontrabassen' har ligeledes været opført i perioden, oven i købet både i Sverige og Norge.

-

Ved Danmarks Teaterforeningers store, årlige seminar i Odense (november 2017) var Undergrundens chef blevet bedt om at som konferencier stå i spidsen for afviklingen af de mange præsentationer for scenen. I salen befandt sig over 500 teaterfolk, teaterchefer, lokalpolitikere og ikke mindst teaterforeninger og producenter fra hele landet. Man kan tale om en for Undergrunden synliggørelse af usædvanlig karakter og omfang.

Ved en større samling af folkelige kræfter fra hele Norden optrådte Anders Ahnfelt-Rønne i maj 2017 på Frederiksberg Rådhus - i salen fandtes landspolitikere og flere regeringsmedlemmer.

- **Samarbejder**

Egnsteatret Undergrunden har i overensstemmelse med den strategiplan som blev lagt for årene 2017-2020 arbejdet målrettet på at udvikle samarbejdet med andre musikdramatiske institutioner. Således er et frugtbart samarbejde etableret med Den Fynske Opera og Operaen i Midten (Holstebro) med henblik på en fælles produktion. (Puccinis La Bohème).

Undergrunden har også medvirket til at finansiere og samproducere to forestillinger i 2018 (som begge spillede på Galaksen i den store sal) – 'Alma Mahler' om komponisten Gustav Mahlers myte-omspundne hustru – og Puccinis énakter 'Angelica' i Ylva Kihlbergs produktion. Det har givet genlyd blandt frie producenter uden fast offentligt tilskud, at Undergrunden på denne måde bakker op om enkeltprojekter. - Statens Kunstfonds projektstøtteudvalg ser også på dette med positive øjne.

I 2018 er et samarbejde af større omfang ligeledes indledt med Copenhagen Opera Festival, og en mulig premiere på Det kgl. Teater er under planlægning sommeren 2019 med mesterværket 'Eight Songs for a Mad King' af Peter Maxwell Davies og med Sten Byriel i titelrollen. Derved opnår både teatret og Furesø Kommune at vise ansigt inde i 'selve København' og dét kan komme til at give genlyd i hele regionen, jfr. Egnsteateraftalens formuleringer herom.

Den kommende sommers store forestilling (september 2019) bliver Mozarts opera Don Juan sunget på dansk. Produktionen er nyskabende på den måde, at den sker med opfordring fra og i et produktions samarbejde med den historiske Aarhus Sommeropera, som hører til i Den Gamle By i Aarhus og ledes af dirigenten David Riddel. Produktionen er allerede under forberedelse. Den gæstespiller også i slutningen af august under det nye selskab Fyns Sommeropera.

Gæstespil

Egnsteatret Undergrunden tager i et vist omfang gæstespil ind udefra og samarbejder om dette positivt og hyppigt med teaterforeningen Furesø Teater. Parterne lægger vægt på at præsentere nye forestillinger udefra, som derved får en mulighed for at spille på Galaksen. Eksemplerne er talrige (se opgørelsen) - hér vil vi blot nævne den lokale komponist John Frandsens opera 'Martyriet' om Kaj Munk, samt 'Koncert for Lou' af Suzanne Brøgger, fremført af Musikteatergruppen SaltoMortale. Vi har også samarbejdet med teaterforeningen om operetten 'Flagermusen' m.m.

- **Arbejdet i Furesø Kommune**

Undergrunden – i en række tilfælde personificeret i teatrets leder – optræder næsten i det daglige i alle mulige sammenhænge i Furesø Kommune.

Årligt tilbagevendende deltagelse i de store kulturbegivenheder som litteraturfestivalen 'Lun på Ord' på Galaksen (i 2017 med dramatiseringen af Hans Scherfigs 'Det forsømte forår' for fulde huse), og 'Farverige Furesø' i Farum Kulturhus er blot nogle af de mange tiltag. Anders Ahnfelt-Rønne har også åbnet ferniseringer i Farum Kulturhus (f.eks. H-ARTS i januar 2017), og de velbesøgte og efterhånden traditionsrige nytårsmatineer i Galaksen bliver altid gentaget som en lørdag formiddags-event i Farum. (Bl.a. med koncerter af Mozart med et professionelt orkesterensemble) -

Det vakte en vis positiv undren da Anders Ahnfelt-Rønne efter en henvendelse påtog sig at instruere Farum revygruppen 'Fandango's' revy i foråret 2017. Men samarbejdet blev en succes, og resultatet blev efter alles mening mere end vellykket. Ved dette greb knyttedes det folkelige liv i en amatørgruppe sammen med det lokale professionelle teaterliv. Signalværdien var stor: Egnsteatret Undergrunden fremtræder på ingen måde snobbet, finkulturelt og sig selv nok – det arbejder tværtimod lige midt blandt folkelige foreninger og i det lokale liv. Samarbejdet var så godt for alle parter, at teaterchefen efter alt at dømme også bliver opfordret til at instruere den næste revy i 2020. *Jørgen Lindemann, fmd. f Fandangos bestyrelse udtaler: 'Til Fandango's store glæde takkede Anders 'ja' til tilbuddet om at instruere vores revy, og dermed begyndte et frugtbart og lærerigt samarbejde. Anders indviede os amatører i mange af de scenemæssige greb, som giver et nummer så meget luft under vingerne, at det svæver ud til publikum. Glæde og begejstring har været to vigtige afsæt i Anders instruktion og inspiration, og vi ser frem til fortsat samarbejde.*

Undergrunden har også - uden at tage betalt for det - optrådt med både viseprogrammer og med uddrag af Karen Blixens 'Babettes gæstebud' på plejehjem og aktivitetscentre både i Værløse og Farum. Denne aktivitet fortsætter i foråret 2019 med en helt ny musikforestilling "'Glemmer du så husker jeg ...'

Undergrunden har i 2017 og 2018 deltaget i forberedelserne til fejringen af den lokale forfatter Knud Hjortø, og har ligeledes deltaget med et program for Jonstrupsamlingens Venner på det tidl. Jonstrup Seminar, og sidst med ikke mindst er Undergrunden meget aktiv i forberedelsen og gennemførelsen af de

årlige Spil Dansk koncerter – i et godt samarbejde med Biblioteket, Musikskolen, Furesø Musikforening, Galaksen, Farum Kulturhus m.fl. Undergrunden bidrager her med både kunstneriske indslag, tager gæstespil ind - og teatret producerede i 2018 til Spil Dansk en cabaret med Radmila Rajic, som blev fremført i Galaksens store sal. Undergrunden er den eneste aktør der skyder lige så meget økonomisk tilskud i projektet som Furesø Kommune selv.

-

Ved den kvantitative opgørelse af disse mange aktiviteter (se vedhæftede tal og opgørelser), kan det forekomme at antallet af betalende gæster ikke står mål med den store indsats. Men sådan kan man ikke fortolke begivenhederne. Rigtigt mange af de aktiviteter, som Undergrunden bliver bedt om at tage del i, har slet ikke har billetter til salg. I den politiske diskussion i kommunen anvendes dette med mellemrum som et negativt argument, når man skal bedømme Undergrundens succes. Tværtimod stiger teatrets succes og anerkendelse derved hos skatteyderne og vælgerne ude i kommunen i kraft af det næsten hæsblæsende aktivitetsniveau. Så man kan ikke måle teatrets succes alene på baggrund af de billetindtægter, der fremkommer ved et betalende publikum, der sidder til teatrets forestillinger i Galaksens sal. Deltagelse i kommunens frivillige arbejde har næsten en større betydning. Gennem det frivillige arbejde ude i byen møder man Undergrunden 'nede på jorden' - og kan på den måde teatret trække et helt nyt og uvant publikum til dets forestillinger i Galaksen eller Farum Kulturhus.

- **Børn og unge**

Børn og unge er et vigtigt fokuspunkt for teatret. På det praktiske plan har Undergrunden hjulpet ungdomsmusical og andre tiltag i Galaksen med at anskaffe podier, cabaret-borde o.lign til fælles brug. - Og for børn i alderen 4-12 år har teatret haft flere gæsteforestillinger, både på Galaksen og i Farum Kulturhus. Det internationalt ansete Gruppe 38 fra Aarhus gæstede i april 2018 Farum Kulturhus i en forestilling for børn, og et samarbejde med Børnemusikteatret SAUM udvikles stadig - teatret har tidligere gæstet Undergrunden og Galaksen med 'Min far, vrede mand' og med 'Mørkebarnet' af Cecilie Eken – en forfatter som lærerne ude i skolen holder af og allerede har brugt i undervisningen. Samarbejdet med SAUM fortsætter i den kommende tid.

Størst kunstnerisk succes havde en poetisk og visuel musikforestilling uden ord "Tout Neuf" - et gæstespil fra Frankrig, som et af teatrets bestyrelsesmedlemmer knyttede kontakt til - forestillingen blev opført på Galaksens scene for små børn og deres bedsteforældre, og det er noget af det mest vellykkede teatret har bundet an med. Initiativet dannede også grundlag for et positivt samarbejde med Den Jyske Opera og med den første Operafestival for børn herhjemme nogensinde (som blev gennemført i Aarhus og omegn i efteråret 2017).

'Tout Neuf' blev siden nomineret til en fornem og prestigefyldte pris i en international Børne- og Musikteater konkurrence.

Undergrunden vil gerne satse flere ressourcer og kræfter på dette arbejde, men det støder ind i vanskeligheder, idet børneinstitutionerne og skolerne både har travlt og kun få eller ingen økonomiske ressourcer.

- **Strategisk samarbejde og lokal forankring**

Idet vi henviser til de mange lokale aktiviteter beskrevet i antal og indhold i de vedhæftede skema'er, kan det konstateres, at Undergrunden i stadig højere grad - og med flere aktiviteter end i de første år - når ud til beboere i alle aldre i Furesø Kommune. Det skal bemærkes, at ved opgørelse af netsalg (billetsalg til teatrets 'store forestillinger') viser det sig, at fordelingen af kunder fordeler sig ligeligt mellem ca. halvdelen fra postnumrene 3500 og 3520 og den anden halvdel fra andre postnumre, (fortrinsvis i Hovedstadsområdet)

- **Økonomi og regnskaber, daglig drift**

Egnsteatret Undergrundens økonomi er både i 2017 og i 2018 i balance. Vi henviser i den forbindelse til årsregnskabet for 2017 og til det kommende årsregnskab for 2018.

Teatret har et tilskud, som det kun kan være tilfreds med. - Dog skal det bemærkes, at med de store krav der stilles i Egnsteateraftalens strategiplan, da er tilskuddet på 2.9 mill.kr. trods alt af en relativt beskeden størrelse. Teatret forsøger derfor at prioritere kræfterne bedst muligt. Man kan også formulere det sådan, at kommunen får helt usædvanligt meget for sine anvendte midler til formålet. I teater- og musikbranchen er man meget imponeret over de mange egenproduktioner, gæstespil og øvrige arrangementer, som trods det kvantitative format ikke på noget tidspunkt går på kompromis med den kunstneriske kvalitet.

Teatret drives effektivt og med en meget stor arbejdsindsats af leder og ansatte. Budgetter stemmes af hele tiden, og bestyrelsen modtager kvartalsregnskaber og holder hele tiden øje med estimering af udgifter og indtægter for hele året og frem imod 31/12. Teaterleder og forretningsfører holder i det daglige nøje orden i bogføring, og man tager højde for eventuelle mindre budgetoverskridelser ved tilsvarende besparelser på andre poster.

Bestyrelsen er meget velfungerende og mødes normalt 4 gange årligt.

I de kommende år bør det undersøges om et samarbejde med erhvervsliv i kommunen kan intensiveres. Tilbud om samarbejde og sponsor-pakker mm. har ikke resulteret i den store interesse fra firmaer og institutioner indtil nu. Men teatret modtager til gengæld både i 2017 og 2018 løbende bidrag fra landsdækkende fonde – og dette i en bemærkelsesværdig størrelsesorden på op imod 300.000 og 400.000 kr. Samspejlet mellem billetindtægter, indtægter ved salg af turnéforestillinger, samt de offentlige og de private tilskud i forening er således et bærende element i teatrets drift. Intet tyder på at interessen for at støtte teatret fra private fonde er faldende.

Med venlig hilsen fra bestyrelsen for Egnsteatret Undergrunden / Eva Hess Thaysen (fmd.)

30.01.2019